

Előfizetés:
Debreczenben
Egész évre: 10.-K.
Péld " 5.-
1/4 " 2.50.

Megjelenik vasárnap kivételével
minden nap délután 4 órákor

ESTI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetés:
Vidéken
Egész évre: 16.-K.
Péld " 8.-
1/4 " 4.-

Debreczen és Hajdu-vármegyé
egyetlen delutáni napilapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piac-utca 12. Telefon szám 330.

Főszerkesztő:
Dr. LUKÁCS BÉLA.

Felétős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.

Egyes szám ára 4 fillér.

Politika és a városi pártok.

Irta: dr. Vajda József.

Debreczen, dec. 5.

Nem ritka tapasztalat, hogy az emberek szeltemben használnak egyes kifejezéseket vagy mondásokat és ha hirtelen nekik szegezzük a kérdést, hogy valjon mit értenek a töröm hangoztatott frázis alatt, valóssággal zavarba jönnek. És ha még magyarázatába bocsátkoznak a felvetett problémának legjobban kitünik tájékozatlanságuk.

Minden nap halljuk: ez politikai párt, — az nem politikai párt.

Es gyakran súlyos elhatározások járnak e kijelentések nyomában. Mert vannak a kik büszkén hangoztatják, hogy ők politizálnak, — míg mások — jobban fáznak e szótól, mint Ferdinánd császár a constitutio emlegetésétől. — Azonban nézzünk csak szemébe e fogalomnak. Könnyen meggyőződhetünk róla, hogy korántsem jelent mindig e szó oly sokat, mint némelyek hinni szeretik.

Viszont nem kell oly nagyon reszketni a politika jelző szavától.

Ez igazság kiderítése legjobb példa a mi városunk pártjai. Kezdjük a legrégtben, a függetlenségi párton. Erről min-

denki tudja, hogy függetlenségi jellegű alakulat, — tehát országos politikai exponens. De ha eljárását a városi dolgokban, — vizsgáljuk, — be kell vallanunk, hogy nagyon kevés a politikája. Mert ha e fogalmat azon claszikus meghatározás szerint értelmezzük, — a mely a politika alatt az exigenciák művészetét érti, — akkor nem lehet elismernünk hogy a függetlenségi párt Debreczenben politikát csinál. Hisz városunk helyzete gazdasági, társadalmi és kulturális téren tömérdek kíváncsi valót hagy fenn. A körülmények művésze tehát azt kívánna, hogy a vezető párt e bajokon minden eszközzel segíteni törekedjék. Na hát azt hisszük — hogy mikor a feladatot ugy elhanyagolja, a mint tényleg elhanyagolja — akkor politikát nem csinál.

Es hogyan vagyunk a városi párttal?! Erre ellenségei reá fogták, hogy politikai szervezet. Ők nagyon erélyesen tagadják ezt. Ámde ha a szimptomákból kell itélnünk, aligha igazat nem mondanak a rosszakarók. E pártnak kétségtele-nül meghatározható conturjai még nincsenek, de bizonyos, hogy ez is politizál. A helyi

pártok politikájával szemben e sorok írójának az a véleménye, hogy politika, jó politika ma csak egy van: a gazdasági politika. Ezt kell, ezt szabad most hirdetni.

Csak gondoljunk vissza Napoleon blokadjára. Nem hívta az Angolokat fegyverével le-törni, kereskedelmében, iparában akarta megadni a halálos dőfést. Nem rajta mult, hogy ez nem sikerült. Itt van ami legközelebb mult nemzeti küzdelmünk, Ausztria iparát és kereskedelmét bojkotáltuk, és ezzel kényszerítettük az osztrák császárt, hogy magyar királyi mivoltában megnyitvánuljon. Ott látjuk a vértelen harcot törökországban: ellenünk.

Az osztrák magyar ipar bojkott alá jutott, a helyett, hogy a török katonákat küldte volna a Padisak ellenünk. A ki ezekben nem veszi észre a kor szavát, az nem bír kritikai érzékkel.

Az iparosok, kereskedők védik és azokon keresztül lehet ma egy országot megsemmisíteni.

Előfizetési és hirdetési díjak kizárólag csakis HOROVITZ ZSIGMOND Piac-u. 12. címre küldhetők. Másnak lártént fizetményeket nem ismerünk el.

Debreczeni bakák

Boszniában.

Trebinjébe megy a

zászlóalj.

Debreczen, dec. 5.

Az Esti Hirlap november 28-iki számában jelentette, hogy a hadügyminiszterium eirendelte a debreczeni 39-ik gyalogezred Debreczenben állomásozó zászlóaljának Boszniába való indulását. Már akkor jelentettük, hogy az indulási parancs december elején fog megérkezni az ezred debreczeni zászlóaljához.

Ez a parancs tegnapelőtt tényleg megérkezett. A debreczeni bakák rövid idő mulva vonatra ülnek és utaznak Trebinjébe, ahol az ezred egy másik zászlóalja állomásozik.

Az államvasutak üzletvezetősége távirati utasítást kapott az államvasutak igazgatóságától, hogy két teljesen felszerelt katonai vonatot tartson állandóan készenlétben, a mellyel a zászlóalj elindulhasson Boszniába.

Stingli Kálmán állomásfőnök az utasítás értelmében azonnal intézkedett a vonat összeállítására. A vonat bármely percben készen áll, s az adott parancsra viszi a bakákat Boszniába.

Rose Dezső ékszerész Debreczen, Piac-u. 55. (Hungaria mellett.)
Elismert legmegbízhatóbb bevásárlási forrás.

MERKLER SOMA

nap és esőernyő gyártó

Temesvár — Debreczen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát
férfi és női esernyőkben

3 koronától a legfinomabb kivitelig

Iskolai gyermek esernyőket
1 korona 60 fillértől.

Kizárólag francia mellfűzőkben
nagy választék 3 koronától feljebb

BUTOROK!

Elegáns, csinos garnitúrák. Modern darabok. Hálószoba, ebédlő, szalon berendezések szolid, izléses kivitelben a **legelőngösebb árban** szerezhetők be
Weisz Gyula butorraktárában **Széchenyi-ú. 19. sz**

Boka Károly emlékezete.

A Csokonai kör kegyelete.

Debreczen, dec. 5.

A debreczeni Csokonai kör december 11-én kegyelettel áldozik Boka Károly a nagyevű magyar zenész és zeneszerző emlékezetének. Az ünnepély végleges műsorát a Csokonai kör a következőkben állapította meg.

1. Himnusz. Kiss Béla vezetésével játsszák a helybeli zenekarok.

Alkalmi költemény. Irtja: Marjay Géza, szavalja: Gazdy Aranka, a szintársulat művésznője.

Boka Károly, mint zeneszerző és népzeneész Irtja és felolvassa Drumár János, a Csokonai-kör tagja. A felolvasásba illesztett magyar dalokat Magyar Imre vezetésével játsszák a helybeli zenekarok.

Tilinkó-dal. Szerzette Martonfalvy György. Előadja: Zilahyné Singhoffler Vilma, a szintársulat művésznője.

Boka kesergője. Játssza ifjabb Magyar Imre, Boka Károly dédunokája.

Régi magyar dalok. Rác Károly vezetésével játsszák a helybeli zenekarok.

A cigánybáró I. felvonása. Előadja a városi szintársulat.

Rákóczi-induló. Rác Gyula vezetésével játsszák a helybeli zenekarok.

Az ünnepélyt, a mint az tudva van, a városi színházban rendezik.

Az éjszaka világából.

Mi történt a Mátyás Királyban.

Debreczen, dec. 5.

Az elmúlt éjszaka nagy botrányt csinált az új bor hatása alatt egy részeg ember. Az eset a történelmi nevezetességű Mátyás Királyban történt, ahol a polgárság és katonaság nem egyszer rendezett véres eseményeket és amelyről a rendőrség már számtalanszor vett tudomást. A történet a következő:

A rendőrségre ma szintén ilyen duhajkodó vendég ellen érkezett jelentés. A helyszín ez alkalom-

mal a „Mátyás Király“ szálloda és a szereplő személy Juhász Sándor csigekerti kertész segéd. Juhász Sándor kissé jobban nézett a pohár fenekére, mint kellett volna, vagy talán valami bánat is nyomhatta szívét s így történt, hogy a vigadó vendég elkeseredésében mindent felforgatni és székeket össze-vissza hányta, sőt még a kassziros kisasszonynak sem kegyelmezett s róla a ruhát letépte.

A kinos botránynak a rendőrvetett véget, ki lecsendesítette a féktelenkedő mulatót, bekísérte a rendőrségre, ahol most kialakulhatja kedvére éjjeli mámorát. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

Treitler főhadnagy halála.

Mit irnak a somogyi lapok.

Debreczen, dec. 5.

Laptársunk a Somogyvármegyei Treitler főhadnagy haláláról a következőket írja:

A „Somogyvármegye“ tegnapi számában azt írta, hogy állítólag Chernel Gyula főrendiházi tag két nap előtt levelet kapott Bilekből, amelyben arról van szó, hogy a Bilekben állomásozó kaposvári 44. gyalogezred egy szakasza néhány nap előtt a határon összeütközött egy szerb bandával. A kaposvári bakák a szerb bandát szétverték ugyan, de ezenközben a szakasz vezetőjét, Kreitner 44-es főhadnagyt a szerbek agyonütötték, három bakát pedig súlyosan megsebesítettek.

Ez a hír ebben a formában nem felel meg a valóságnak, mert a Boszniában agyonlőtt főhadnagy neve nem Kreitner, hanem Treitler.

Treitler főhadnagy, aki bátyja, Treitler Géza dr. nagyatádi közjegyzőhelyettesnek, már hónapok óta Bilekben állomásozik háziezredünk 4. zászlóaljánál. Treitler dr. nagyatádi közjegyzőhelyettes az utóbbi hetekben nem kapott semmi hírt bátyjától, mire Hauska Ottokár

ezredeshez, a 44. gyalogezred parancsnokához fordult, akitől azt a választ kapta, hogy bátyja súlyosan megsebesült és állapota reménytelen. Tegnapelőtt pedig Treitler dr. azt a távirati értesítést kapta Bilekből, hogy bátyja kapott sebébe belehalt.

Igy tehát valószínű, hogy a főhadnagy nem a szerb bandák áldozata lett, hanem öngyilkosságot követett el.

Támadás egy éjjeli őr ellen.

Megkéselték az utcán.

Debreczen, dec. 5.

Izgalmas eset verte fel Tépe község csendes utcáját az elmúlt éjszaka. Gaál István többször büntetett alak zavarta meg a kis falu csendjét, ki megtámadta S. Kovács Sándor éjjeli őrt és összeszurkálta. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Kovács Sándor éjjeli őr rendes körútját végezte Tépén. Egyszerre elébe állott Gaál István, a község egyik rettegett alakja, aki régi haragosa volt az éjjeli őrnek.

Hosszas birkozás után sikerült az éjjeli őrt a földre teperni, akit zsebkésével össze-vissza surkált. Talán élve nem is menekül ki a támadó kerek közül, ha segélykiáltására Baricsa Sándor elő nem siet és ki nem szabadítja veszedelmes helyzetéből. Gaál István már büntetve volt egy ízben szándékos emberölésért, de úgy látszik a büntetés nem javított rajta.

Az orvosi látélet szerint az éjjeli őr súlyos belső gyógyuló sérülést szenvedett. A debreczeni kir. ügyészség testisértés és hatósági közeg ellen elkövetett erőszak miatt indítja meg Gaál István ellen a büntető eljárást.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap a református templomokban a következő lelkészek végzik az

istentiszteletet: Nagytemplomban Szarka Boldizsár s. lelkész, Kistemplomban Kiss Albert s. lelkész, Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, Ispotály templomban Szele György lelkész, Csapókeremben Kovács János vallás-tanár, Homokkertben Sárközy Lajos szénior.

— **A presbiterium gyűlése.** A debreczeni református egyház dec. 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbiteri gyűlést tart, melynek tárgysorozatán a többek között a következő ügy szerepel: A lelkészi értekezlet jegyzőkönyve, melyben dr. Boldizsár Kálmán kérvényére az a javaslat foglaltatik, hogy vagy minden templomunkban 10 órakor kezdődjenek a vasárnap- és ünnepreggeli istentiszteletek, vagy legalább a központi fekvésű kistemplomban tartassék az istentisztelet 10, esetleg 11 órai kezdettel.

— **A szabadiskola előadásai.** Ma szombaton, dec. 5-én a szabad iskolában dr. Gálbory Sámuel, a kiváló speciálista tart tanulságos előadást „a nemi betegségek megelőzése“ címen. Hétfőn, 7-én dr. Czákó Zsigmond, jó hírű orvosunk „a gyermekágyi láz“-ról tart előadást. A tanulságos előadásokra ezúton is felhívjuk a közönség figyelmét. Hely: az inartestület díszterme. Idő: d. u. 6-7-ig. A szabad iskola vezetősége.

— **Téglás községi orvost kap.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy Téglás községben községi orvosi állást szervez. A község képviselő testülete erre az állásra dr. Weisz Áron hadházi orvost hívta meg, a ki egyike a legjelesebb hajdúmegyei orvosoknak és a kit mint humánus embert nagyon becsülnék az egész vármegyében.

— **Hadkötelesek figyelmébe.** Az 1888 évben született debreczeni illetőségű hadköteles ifjak összeírása befejeztetvén az összeírású lajstrom folyó évi december hó 9-től 17-ig nyolc napi közszemlére a katonai és illetőségi ügyosztálynál kitétetik; miről az érdekeltek a védtörvény utasítás I. rész 30. §. alapján azon hozzáadással értesítetnek, hogy a) aki valamely kihagyást vagy téves bejegyzést vesz észre, vagy b) aki az illetőségi sorozó járason kívül leendő állítás megengedése vagy szolgálati kötelezettség teljesítése

Ékszer, zsebórákat

bizalommal, jótállás mellett **HALÁSZ NÁNDOR** órás- és ékszerésznél lehet vásárolni **Debreczen, Piac-u. 24.** Fehérló-szálloda épület. **==**

Fűszer és Csemege fióküzletünk Péterfia-utca 42-44. szám alatt.

megnyilt.

DEUTSCH ALBERT és FIA

Alapított 1866.

Főüzlet: **Matvan-u. 9. sz.**

Urak!

Mielőtt ruháinkat megszerezzük, saját érdekünk a **Weisz Adolf** valódi angol és hazai gyártmányok posztó és gyapjuszövet raktárát megtekinteni

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 1.

Legszolidabb szabott árak! **==**

== Ujdonságok már megérkeztek

tekintetében megengedett valamely kedvezmény iránti folyamodványok ellen kifogást akar tenni, — felhívják, hogy azt a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál városház I. emelet 19. sz. a. jelentsé be. Egyben értesítetnek azon korosztályba tartozó hadkötelesek, hogy a sorshuzás 1909. évi január hó 13-án délelőtt 9 órakor a városház nagy tanácstermében tartatik meg.

— **Két választás a megyében.** Mártonfalva községben december 8-ikán lesz az előljáróság választása, Tég-láson pedig december 14-én.

— **Pliszerozó** Gerzsánné Debreczenből már elköltözött. Új gőzüzemű pliszerozó intézetnyit Csapó-utca 63.

— **Adomány a rabsegélyző egyesület javára.** Reviczky József földbirtokos 3 korona 60 fillér részére kiutalt tanudiját a rabsegélyző egyesület részére adományozta. Fogadják az egyesület vezetősége nevében kifejezett halás köszönetemet. Debreczen, 1908. december 5. Csiky Lajos, rabs. egyesületi titkár.

— **Házassági engedélyt** nyert a m. kir. honvédelmi miniszteriumtól Hadházy Ferenc 21 éves mé-száros segéd. Az engedélyhez szükséges okmányokat a Nagy Lajos Csapó-u. 13. sz. alatti Okmány-szerző irodája szerezte be.

— **Faldiszek, etagerok, tükrök fényképkeretek, csinos apró dísz-tárgyak óriási választékban kapható** Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. sz.

— **Gerzsáné-féle** pliszerozó intézet Gsapó-utca 63 szám alól Arany János-utca 35 szám alá helyeztetett át.

— **Téli keztyűinket** Schön Sándornál szerezjük be Debreczen Piac-u. 12. szám. (Stenczinger-ház.)

— **Goldstein Karolina** felhívja a t. hölgyek szíves figyelmét Debreczenben Piac-u. 61. sz. a.

— **Szent-Anna-utcával szemben** — orvosilag elismert mellfűző műtermének kirkatában levő legújabb szabású miderek megtekintésére. Nagy raktár 3 koronától feljebb.

— **A Magyar Király** kávéházban minden éjjel villanyfény és ventilátor mellett Rácz Károly, Veres Tóni, Kiss Béla felváltva hangversenyzik. Jó italokról és ételekről, pontos kiszolgálásról gondoskodik mindennap Erős Jakab kávé.

— **Tanuló** felvétetik Horovitz Zsigmond könyvnyomdájába Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szombaton, december 5. Kutya van a kertben, bohózat. C) bérlet.

Vasárnap, december 8. d. u. Ember tragédiája, este Kutya van a kertben, bohózat.

Színházi hírek. Otthon, Sudermann világhírű drámája kerül színre a jövő héten új betanulással. Magdát, a főszerepet Gazdy Aranka adja. Csókkirály a legközelebbi énekes premierje a társulatnak, mely a Fővárosi Szinkör bemutatóján nem mindennapi sikert aratott, ami legjobban bizonyítja, hogy a nyári idény alatt ötven előadást ért, nálunk is nagy gonddal lesz előkészítve és biztosra vesszük, hogy az idény egyik elsőrangú eseménye lesz a Csókkirály premierje. Jövő héten kerül színre a nagy sikert aratott énekes bohózat Mi történt az éjjel A) bérletben. Tell Vilmos, Schiller klasszikus drámáját tanulja a színtársulat. Ez előadásban a társulat összes személyzete részt vesz. A Micado, Sullivan világot bejárta angol tánc-operettje kerül színre legközelebb új betanulással.

Távirat - Telefon.

A képviselőház ülése.

Halász Lajos indítványa.

Budapest, dec. 5.

A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnökölt, a napirend után a kultusz tárca költségvetésére tértek át.

Pop Cs. István határozati javaslatot terjesztett be a nem magyar színművészet támogatására, amit a Ház nem fogadott el. Goldis János oláh nemzetiségi ezuttal igen szimpatikus beszédet mondott az alkohol romboló hatásáról. Egyformán pusztítja a magyarságot és oláhságot az alkohol. Ennek megakadályozására hívja fel a kultusz-miniszter figyelmét.

Apponyi Albert honorálta a felszólalást s kijelentette, hogy a maga hatáskörében mindent elkövet az alkoholista ellenes mozgalom fejlesztésére.

Halász Lajos dr. beszélt ezután nagyon okos és komoly témáról. Azt hangsúlyozta, hogy a konzulátusi pályán azért nincs megfelelő számú magyar ember, mert a képesítést elzárják előlük. Alkalmat kell adni arra, hogy több magyar ifju lépjen erre a pályára. A keleti kereskedelmi akadémiát egyenlővé kell tenni a konzuli akadémiával.

Az ülés lapunk zártakor még folyik.

Agyonlöttek egy tiszt-helyettest.

Egy betörő rémtette.

Komárom, dec. 5.

Ma éjszaka megdöbbentően tragikus eset történt Komáromban. Egy előkelő ügyvéd dr. Tóth János lakására tizenkét óra után egy betörő tört be, aki az ügyvédet felzavarta álmából. Amikor az ügyvéd elébe állott a betörő revolvert fogott reá. A revolver azonban csütörtököt mondott.

Erre a betörő kiugrott az ablakon. Az ügyvéd utána rohant, üldözni akarta a betörőt. Ebben a pillanatban ment el az ablak alatt Holzmann tüzér tiszthelyettes, aki megakarta fogni a betörőt. Ez újból revolvert rántott és agyonlötte Holzmann tiszthelyettest.

A gyilkos betörőt a rendőrség még nem tudta elfogni.

Nincs mozgósítás.

Mondja a hadügyminiszter.

Budapest, dec. 5.

A hadügyminiszterjum ma cáfolatot adott ki a mozgósításról. Kijelenti, hogy mozgósításról szó sincs. A tartalékosok behívása nem je-

lenti azt, mintha mozgósítás lenne. Mozsósításról csak akkor lehet szó ha az összes tartalékosokat behívják.

Ugron Gábor kijelentette, hogy Tittoni beszéde után nem hiszi, hogy háborura lenne kilátás.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Pallavicini örgróf felesége ma odaérkezett. Ebből is azt következtetik, hogy Törökországgal szemben nincs veszedelem.

Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Vámbéry Ármin legközelebb Konstantinápolyba utazik. Utazása a török bojkott megszüntetésével van kapcsolatban.

Botrány a Reichsrathban.

Bécs, dec. 5.

A Reichsrath mai ülésén óriási botrány volt. Amikor az elnök megnyitotta az ülést, a csehek óriási lármát csináltak. Rézsipokkal és cintányérokkel üdvözölték az elnököt, aki végül is kénytelen volt felfüggeszteni az ülést.

Andrássy Bécsben.

Budapest, dec. 5.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma Bécsbe utazott. Holnap kihallgatáson fog jelentkezni a királynál.

Rauch bán és a koalíció.

Budapest, dec.

Zágrábból jelentik, hogy báró Rauch horvát bán újabb tárgyalásokat kezd a horvát koalícióval. A tárgyalásoknak eredménye a külpolitikai helyzetre való tekintettel valószínűleg eredményes lesz.

Nyugalom a tőzsdén.

Budapest, dec.

A mai tőzsde határozottan a béke jegyében járt. Az összes értékek emelkedtek. A vezető papírok árfolyam 7-8 koronával szállt feljebb és még a közben érkező rémhírek sem tudtak ellenkező irányzatot teremteni: egyszerűen nem hittek el a terjesztett meséket és ezeket a kontremine-ügyeskedésére vezették vissza. Már a bécsi első előtőzsdén tíz koronával magasabban jegyezték az osztrák hitelt, mint a tegnapi előtőzsdén és az 5 és fél koronával magasabban, mint a tegnapi zárlatkor. Hasonló arányok vannak a többi papiroknál is, melyekre vonatkozólag rendes tőzsderovatunkra utalunk.

Gyár és főüzlet:

Széchenyi-u. 42.

Telefon 323.

Fiók-üzlet:

Csapó-utca 28.

Alapítva 1880.

Fest, mos, tisztít.

Matild krém,

kenőcs, szappan. Matild szépitő szereknek párja nincs, leveszik a legvastagabb szepőt, májfoltot, vimedlit vagy bármint bőrcsufító dolgot. A Matild krém teljesen zsirtalan, puder alá nappali használatra remek ráncz-fedő 5 percz alatt fehérit, a kézbornek is utólrhetetlen fehéritője, finomítója. Ártalmas anyagot higanyt, ólmot, nem tartalmaz. Kapható az összes gyógyszerárakban, drogueriákban. — Ha nem használ árát visszaadom.

